

УКРАЇНА СЬОГОДНІ

БУНТ ПОКОЛІННЯ

У нинішньому числі часопису «Дух і літера» редакція продовжує серію публікацій, присвячених проблемам тоталітаризму й питанням українського руху опору шістдесятих років. Сьогодні ми знайомимо читачів із книжкою «Бунт покоління» (Розмови з українськими інтелектуалами), яку упорядкували польська журналістка Богуміла Бердиховська і науковець, перекладач і популяризатор сучасної української літератури з Варшави Оля Гнатюк. У Польщі «Бунт покоління» вже витримав два видання. Перше, з якого і зроблено цей переклад, з'явилося в 2000 році у видавництві Люблінського університету ім. Марії Склодовської-Кюрі. Книжка містить п'ять інтерв'ю: Євгена Сверстюка, Івана Дзюби, Михайлини Коцюбинської, Михайла Гориня і Миколи Рябчука. Звичайно, якщо перші чотири постаті – це найяскравіші представники покоління шістдесятих, то Миколу Рябчука назвати шістдесятником взагалі неможливо. Однак на формування його особистості великий вплив справила Ірина Калинець. Крім цього, Богуміла Бердиховська мала на меті показати спадкоємність поколінь української культури й неперервність незалежної української думки. Саме Микола Рябчук і є тією особистістю, яка поєднує шістдесятників із наступним поколінням українських інтелектуалів – вісімдесятниками.

Сьогодні читачі можуть познайомитися з уривками із двох інтерв'ю: Івана Дзюби та Євгена Сверстюка. Вибираючи для цієї публікації фрагменти розмов, редакція віддавала перевагу біографічному чиннику. Адже сучасні читачі в Україні більше обізнані саме з атмосферою шістдесятих років, із тією громадською позицією, яку займали українські дисиденти у той час, натомість вони дуже мало знають про ті обставини, в яких відбувалося формування особистості майбутніх дисидентів. Нам здається, що нинішня публікація якщо й

не допоможе знайти остаточні відповіді на цілу низку запитань, які виникають при розгляді історії українського руху опору, то принаймні увиразнить окремі аспекти цієї проблеми, допоможе чіткіше сформулювати самі запитання.

Нам здається, що книжка “Бунт покоління” викличе великий інтерес у зацікавленого читача, бо ця книжка відповідає сучасному горизонту читацьких сподівань. Чому? Може, найкращу відповідь на це запитання дала Михайлина Коцюбинська. На презентації своєї книжки “Зафіксоване і нетлінне”, виданої “Духом і літерою”, вона зазначила, що сьогодні читачі особливо гостро цікавляться такими жанрами літератури, як листи, щоденники, спогади, зокрема й інтерв’ю. На її думку, це пояснюється тим, що в цих жанрах виразно вимальовується образ Правди, тієї Правди, якої людина потребує сьогодні так само спрагло, як і завжди. За Михайлиною Коцюбинською, однієї великої, відстороненої Правди не існує, бо Правда завжди складається з багатьох маленьких Правд, висловлених у листах, спогадах чи й у розмовах, які, наприклад, зафіксувала Богуміла Бердиховська. Відколи польська журналістка ці розмови записала й опублікувала, вони теж стали нетлінними, перетворилися на документ, факт. Можливо, згодом дані інтерв’ю розглядатимуть і в мистецькій площині. Адже Правда перетинається не тільки з етикою, історією, політикою чи філософією, Правда стосується й естетики. Більше того – Правда є естетикою. Саме про це й свідчать пропоновані Вашій увазі розмови.

Роксана ХАРЧУК